

چکیده

زبان، وسیله‌ای است که انسان توسط آن به تبادل اندیشه‌ها و خواسته‌های خود با دیگران می‌پردازد. در زبان کلمات به عنوان عنصر سازنده‌ی آن حضور دارند و به دلیل محدود بودن دایره واژگانی هر زبان، جامعه با روش‌های مختلف در پی گسترش دایره‌ی واژگانی زبان برمی‌آید. یکی از روش‌های ساختن کلمات جدید با معانی تازه، ترکیب‌سازی است که ادبا و شاعران بیشترین نقش را در این امر ایفا می‌کنند. شاعران با ترکیب کلمات با هم، واژه‌های جدیدی ساخته و به دایره‌ی واژگانی می‌افزایند. در این پژوهش با روش توصیفی - تحلیلی، به بررسی و مقایسه ترکیبات وصفی که وحشی بافقی و شهریار در دیوان‌های خود ایجاد و استفاده کرده‌اند، پرداخته‌ام. نتایج حاصل نشان داد که هر دو شاعر از ساخت‌های متنوعی در ترکیبات وصفی خود استفاده کرده‌اند. هر دو شاعر از ترکیب‌های صفت فاعلی مرکب که شامل اسم با همراه بن مضارع است بیشتر از دیگر ساخت‌های خود بهره برده‌اند. اگرچه بیشتر ساختارهایی که وحشی بافقی استفاده کرده را می‌توان در اشعار شهریار نیز یافت اما شهریار از کلمات و واژه‌های متنوع‌تر و جدیدتر برای ترکیبات وصفی خود استفاده کرده‌است.

واژه‌های کلیدی: دستور زبان، ترکیب‌های وصفی، وحشی بافقی، شهریار.